

О.О.Вусик, А.М. Пижик, канд.техн.наук., доц.
(Україна, Кривий Ріг, Криворізький національний університет)

АНАЛІЗ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПОШАРОВОГО ФРЕЗЕРУВАННЯ ПОРІД, ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ДІЮЧІЙ ТЕХНОЛОГІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ БУРО-ПІДРИВНИХ РОБІТ

Виконано аналіз стану відкритих гірничих робіт при застосуванні сучасного високопродуктивного виймально-навантажувального обладнання на кар'єрах в світовій практиці. Огляд застосування безвибухової технології пошарового фрезерування гірських порід в різних гірничотехнічних умовах на базі використання кар'єрних комбайнів фрезерного типу, які дозволяють знизити собівартість видобутку залізорудної сировини.

З метою удосконалення і підвищення ефективності застосування безвибухової технології пошарового фрезерування виконана значна кількість досліджень. Аналіз досліджень в цьому напрямку свідчить, що вони направлені, як на підвищення ефективності гірничих робіт на технологічних процесах підготовки порід до виймання і виймально-навантажувальних робіт, так і на створення нових технологічних рішень розробки породного масиву із забезпеченням стійкості відкритих гірничих виробок.

Завданням дослідження є обґрунтування нових технологічних та технічних рішень, які направлені на підвищення ефективності ведення відкритих гірничих робіт на глибоких кар'єрах з метою покращення їх показників роботи.

Одною з важливих проблем розробки родовищ корисних копалин відкритим способом є руйнування масиву гірських порід. На сьогоднішній час з різною ефективністю і в різних умовах використовуються наступні способи знеміцнення гірських порід, а саме: вибуховий, вібраційний, гідровідбійний, електротермічний, механічний, шарошковий та комбінований (поєднання двох різних способів).

Прогресивним та актуальним являється механічний спосіб розробки напівскельних і скельних гірських порід, який формує ряд напрямків для розробки і впровадження безвибухових технологій розробки родовищ корисних копалин. Такі технології створюють передумови удосконалення відкритих гірничих робіт шляхом зменшення собівартості залізорудної сировини.

Комбайни пошарового фрезерування являються прикладом високопродуктивного виймально-навантажувального обладнання, яке застосовується в умовах розробки кар'єрів і має реальну можливість підвищити ефективність ведення відкритої розробки родовищ корисних копалин за рахунок відсутності буро-підривних робіт та покращити гірничотехнічні умови розробки залізорудного покладу.

Оцінка оптимальної роботи комбайнів пошарового фрезерування і гірничого обладнання, може бути виконана з врахуванням такого економічного критерію, як мінімальна собівартість 1 м³ розкритих порід.

Застосування удосконаленої технологічної схеми розробки породного масиву фрезерними комбайнами може значно знизити собівартість ведення розкривних робіт.

Розглядаючи технології ведення розробки напівскельних і скельних гірських порід, а також гірничого обладнання для їх реалізації, потрібно виконувати дослідження і впровадження нових сучасних технологій, які при впровадженні покращують техніко-економічні показники гірничовидобувного виробництва.

Кар'єрні комбайни фрезерного типу мають відносно не велику вартість і значно вищу продуктивність у порівнянні з діючим в кар'єрі виймально-навантажувальним обладнанням (екскаваторами), а також суттєво підвищують ефективність ведення відкритої розробки родовищ корисних копалин.

В світовій практиці широке розповсюдження отримує безвибухова технологія пошарового фрезерування гірських порід кар'єрними комбайнами, яка має відносно низьку вартість розробки гірського масиву і відносно високу продуктивність розробки порід.

Використання сучасних технологій ведення розробки порід і високопродуктивного гірничотранспортного обладнання, дозволяє виконати: відпрацювання масиву гірських порід без проведення комплексу буро-підривних робіт при розробці залізрудних кар'єрів; зменшення шкідливого впливу на навколишнє середовище; підвищення техніко-економічних показників роботи гірничовидобувного підприємства; застосування сучасних способів розробки гірських порід з метою покращення гірничотехнічних умов ведення розробки.

Виконаний аналіз сучасного стану діючих технологій з практичним застосуванням кар'єрних комбайнів пошарового фрезерування, дозволяють підвищити ефективність відкритої розробки залізрудних кар'єрів при умові удосконалення і впровадження технологічних схем роботи комбайнів з оптимальними параметрами їх роботи. Так, як потрібно оптимізувати технологічні параметри комбайнів пошарового фрезерування і параметри елементів системи розробки для досягнення найбільш раціонального застосування фрезерних комбайнів в умовах діючої технології ведення відкритої розробки.

Досягнення мети потребує вирішення наступних завдань:

- удосконалити технологію пошарового фрезерування для можливості безвибухового відпрацювання напівскельних і скельних гірських порід;
- дослідити безвибухову технологію пошарового фрезерування порід кар'єрними комбайнами для ведення розробки крутоспадних родовищ корисних копалин.

В.В.Білаш, М.В. Домнічев, канд. техн. наук, доц.

(Україна, Кривий Ріг, Криворізький національний університет)

СПОСОБИ КОНТРОЛЮ СТАНУ ПОВІТРЯНОГО БАСЕЙНУ

Проблема забруднення повітряного басейну пилом в умовах Кривбасу та шляхи її вирішення. Використання спеціальних засобів моніторингу поширення пилових часток.